

Begrijpend lezen en luisteren (<minimum t/m gevorderd aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
gevorderd	≥VMBO T	≥E3	≥E4	≥E5	≥M6 -E6	≥M7	≥(E7)M8	
Basis	VMBO KB/ BB	M3	M4	E4-M5	M5-E5	M6-E6;	E6 E7	
Minimum	PrO/LWOO	M3	E3	M4	E4	E4-E5	E5-M6	
<minimum	PrO	≤ M3	≤ E3	≤E3	≤ M4;	≤ M4	≤ M5	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
Begrijpend luisteren: <ul style="list-style-type: none"> • Geeft oorzaak/gevolg en middel/doel weer. • Kan verbanden in de tekst aangeven. • Voorspelt het verloop van een verhaal. • Kan zich een beeld vormen bij een verhaal zonder plaatje. • Kan (een deel van) het verhaal navertellen zonder de platen te zien. • Kan antwoord geven op een vraag, die vraagt naar iets wat afgeleid moet worden uit het verhaal. • Kan zelf een vraag bedenken bij een verhaal. Lezen <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's • Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen • Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie • Kan aan de hand van de titel en de plaatjes een voorspelling doen van de tekst. • Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst) • Geeft betekenis aan zelf gelezen woorden en zinnen • Weet dat de zinnen in een tekst met elkaar verband houden • Benoemt het onderscheid tussen lezen en schrijven 				Methode De lessen begrijpend lezen zitten geïntegreerd in de lessen technisch lezen van Veilig Stap voor Stap. Meetbaar is het niveau vaak nog niet of niet voldoende. Dit komt doordat het technisch leesniveau eerst voldoende op gang moet zijn gekomen. Eind groep 3 wordt er wel getoetst met CITO indien het technisch leesniveau minimaal instructieniveau E3 is. Als er nog geen toets afgenomen is, maakt de leerkracht een inschatting van het niveau op grond van observaties. De lessen worden gegeven volgens het model Expliciete Directe Instructie.			Geheel geïntegreerd in technisch leesuren en uren voor taal. Geen apart ingeroosterde uren.	
				Hulpmiddelen die consequent op alle niveaus ingezet worden: <ul style="list-style-type: none"> - Strategiekaarten met pictogrammen - Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten - Inzet van visuele ondersteuning bij het verhaal. - Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst. - Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen (modellen) Aanpassingen voor niveau < minimum en minimum: <ul style="list-style-type: none"> - Kinderen doen mee met de verlengde instructie - De leerkracht maakt een bewuste keuze welke opdrachten deze kinderen maken. De opdrachten die gekozen worden, zijn rechtstreeks verbonden met het doel van de les. - De nadruk ligt nog sterk op het begrijpend luisteren. Zelf gelezen teksten worden vooral nog technisch benaderd. 				

<p>Lezen en luisteren:</p> <p>Het aanleren en toepassen van de begrijpend lees- en luisterstrategieën:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voorspellen 2. Vragen stellen 3. Verbinden en Samenvatten 4. Visualiseren 5. Afleiden 	<p>Aanpassingen voor niveau basis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen maken na de instructie de opgaven die rechtstreeks verbonden zijn met het doel van de les zelfstandig. - Het eerste half jaar ligt de nadruk nog vooral op begrijpend luisteren, daarna verschuift de nadruk steeds meer naar ook begrijpen wat je zelf leest. Dit gaat dan vooral om letterlijk begrip van zelf gelezen teksten. <p>Aanpassingen voor niveau verdiept:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen maken na de instructie de opgaven die rechtstreeks verbonden zijn met het doel zelfstandig, aangevuld met opdrachten die met andere strategieën te maken hebben. - Het eerste half jaar ligt de nadruk nog vooral op begrijpend luisteren, daarna verschuift de nadruk steeds meer naar ook begrijpen wat je zelf leest. - Kinderen laten oefenen met een tekst waar je meerkeuzevragen bij moet beantwoorden en waar gaten in de tekst opgevuld moeten worden met een gekozen woord. <p>Materiaal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkmap Begrijpend luisteren en woordenschat CPS. Aafke Bouwman, Karin van de Mortel, Judith Maas, Monica de Wit. - (prenten)boeken. - Methode "Veilig Stap voor Stap" 	
--	--	--